

שבת בשבתו

כ"ד טבת תשפ"ה \ גיליון 313

שבת - ואָראַ

הפטרות: " כה אָמַר ה' בְּקִבְצֵי " { יוזקאל כ"ז }

שבת מברכין - ראש חודש ביום חמישי

ששמע בשורות טובות

לרפואה שלמה .
 מיטלי בת עליזה
 טליה אסתר בת אלינור
 רחלי בת הניה .
 רבקה בת ביתיה
 ינון יהודא חי בן ורד רוזה
 אפרים יהודא בן רייזל
 אנט יעל בת עזיזה

השבת אנו נקרא בפרשה : "וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לְפָנָיו ה' לֵאמֹר הֲנִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁמְעוּ אֵלַי וְאִיךָ יִשְׁמְעֵנִי פָּרְעָה וְאֲנִי עַרְל שֹׁפְתִים". בפסוק זה מלמד אותנו משה רבנו יסוד גדול בחיים, דבר שאתה יודע שלא ישמעו לך, כדאי לשתוק ולא לומר אותו לחינם. וכדברי הגמרא ביבמות {דף ס"ה}, אמר רבי אילעא משום רבי אלעזר בן רבי שמעון, כשם שמצווה על אדם לומר דבר הנשמע כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שלא נשמע. רבי אבא אומר, חובה, {כלומר, אסור לומר דבר שאינו נשמע}, שנאמר "אל תוכח לץ פן ישנאך הוכח לחכם ויאהבך". דהיינו לפי רבי אילעא, מצוה שלא לומר דבר שלא נשמע, ואילו לפי רבי אבא, חובה על אדם שלא לומר דבר שלא נשמע, וכפי שראינו אצל משה רבנו, שאמר, איני הולך לפרעה, כיון שידוע אני שלא ישמע אלי, ואדרבא השפעת הדברים על אדם שלא שומע גדולה בשתיקה, יותר מאשר אם תאמר לו את הדברים כאשר אתה יודע שהדברים לא ישמעו. **מסופר על רבי ישראל מויזניצא**, שפנה אל הגבאי משמשו בקודש באחד הימים, ואמר לו, רתום את הסוסים! אנו יוצאים לעיר הסמוכה! רתם הגבאי את הסוסים ויצא יחד עם הרב לעיר הסמוכה. בבואם העירה, אמר לו הרב לנסוע יחד אתו לביתו של מנהל הבנק המקומי יהודי מכובד מתלמידי הרב. לפנות ערב הגיעו לביתו של מנהל הבנק אשר הופתע מאוד מבואו הפתאומי של הרב הצדיק לביתו. וקיבלם בכבוד רב והכניס את הרב והגבאי לטרקלין ביתו המפואר. ישב הרב בסלון המפואר מול מנהל הבנק ושתק. לאחר כמה דקות של שתיקה פנה מנהל הבנק לגבאי של הרב בלחישת להבין מה מטרת בואו של הרב אליו. ענה לו הגבאי בשקט, כי אף הוא אינו יודע מהי מטרת הביקור ומדוע הרב יושב בשקט ואינו מדבר כלום. וכך ישבו כולם כמה דקות בשקט, כשלתע קם הרב ופנה לגבאי ואמר לו, בא נלך! ופנה לצאת מביתו של מנהל הבנק. כאן כבר לא יכול היה מנהל הבנק לשתוק, ופנה לרב להבין מה פשר הביקור המוזר שערך הרב בביתו. ענה לו הרב, פשוט באתי לקיים מצוה, ועכשיו שקיימתי אני הולך. תמה המנהל איזה מצוה הספיק הרב לקיים בביתי? השיב לו הרב, רבותינו אמרו במסכת יבמות **כשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצוה שלא לומר דבר שלא נשמע**, ואילו ישבתי אני בביתי וכבודו בביתו, לא יכולתי לקיים מצוה זו, ולכן באתי לכאן לשבת מול כבודו ולא לומר כלום, וכך קיימתי את המצווה שלא לומר דבר שלא נשמע, כיון שידוע אני שכבודו לא ישמע את מה שאני מבקש. הופתע מנהל הבנק ושאל את הרב, איך כבודו מחליט שאני לא אשמע? אמר לו הרב, מכיר אני את כבודו, ויודע אני שלא תשמע. הפציר מנהל הבנק ברב ובקש לדעת את רצונו, אולי אני אשמע, אך הרב עמד בסירובו, וככל שעמד הרב בסירובו לומר, כך גדלה סקרנותו של מנהל הבנק לדעת מה הרב מבקש לומר. עד שלבסוף נעתר לו הרב וסיפר לו את פשר ביקורו ובקשתו, עבור אלמנה שגרה בסמוך לרב, והיא ענייה מרודה המגדלת שבעה יתומים קטנים, ויש לה חוב משכנתא בבנק שלך לשלם מידי חודש בחדשו, ונקלעה לקשיים ולא שלמה כמה חדשים, ולאחרונה קיבלה התראה מהבנק שלך שעומדים לפנותה מביתה ולמכור את הדירה לכל המרבה במחיר, היא והיתומים יושבים וממררים בבכי, ורציתי שכבודו ימחק את חובה ולכן באתי. ענה לו מנהל הבנק וכי אני הבעלים של הבנק שאוכל למחוק את החוב? בסך הכל אני מנהל ואין לי סמכויות למחוק חובות גדולים, ולכן אין באפשרותי להיענות לבקשת הרב, ספק הרב את כפיו ואמר, ידעתי שלא תשמע לי, ועתה הכשלת אותי שעברתי על דברי חז"ל ואמרתני דבר שלא נשמע. התחיל הרב להתמרמר ולהצטער שעבר על דברי חז"ל, ופנה לצאת מביתו של מנהל הבנק. ראה זאת מנהל הבנק וקרא מיד לרב והבטיח לו שישלם את כל החוב לבנק מכספו הפרטי, וכי לאלמנה והיתומים לא יאוונה כל רע, ומקבל עליו את האחריות באופן אישי לכך. מיד חזר הרב לביתו של מנהל הבנק ובירכו על המצווה שעשה, על רוחב לבו, ואצילות נפשו ומידותיו התרומיות. ממעשה זה אנו לומדים כמה צדקו דברי חז"ל שאמרו מצוה שלא לומר דבר שלא נשמע, וכמה יפה כוחה של שתיקה. וכדברי המשנה באבות שמעון בנו אומר, כל ימי גדלתי בין חכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה. ובפסחים צ"ט אמרו, יפה שתיקה לחכמים קל וחומר לטיפשים, שנאמר **גם אָוִיל מְחַרֵּשׁ חֶסֶם יִחְשָׁב**. עוד אמרו סייג לחכמה שתיקה. כמה צרות ועגמת נפש נוכל לחסוך אם נשכיל ליישם דברים אלו, ונדע פחות לדבר ויותר לשמוע ולהקשיב, ונזכה לאיכות חיים טובה יותר, וכמאמר דוד המלך בתהילים, **"מִי הָאִישׁ, הִקְפֵּץ חַיִּים אֲהַב יָמִים, לְרֵאוֹת טוֹב. נָצַר לְשׁוֹנֵף מָרַע וּשְׁפָתַיִךְ, מִדַּבֵּר מְרֵמָה. סוּר מֵרַע, וְעֵשֶׂה-טוֹב בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּהוּ".** שבת שלום ומבורך.

פתגם השבוע

" למד לשתוק

כדי שתלמד לדבר.."

{ רבי מנחם מנדל מוורקא }

זמני כניסת ויציאת השבת

רבינו	צאת שבת	כניסת השבת	ירושלים
18:25	17:46	16:31	ירושלים
18:21	17:47	16:46	תל אביב
18:22	17:45	16:38	חיפה
18:25	17:48	16:49	באר שבע
18:25	17:50	16:41	אילת

לזרע של קיימא. אמן.

שלמה בן יונה
חנה בת יעל
אליהו בן מרים
מרגלית בת חנה

" תפילת הצדיק "

" אור החיים הקדוש "

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לַפְּרָעָה הַתְּפָאֵר עָלַי לְמַתִּי אֶעֱתִיר לָךְ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלַעֲמָד לְהַכְרִית הַצְּפַרְדְּעִים, וַיֹּאמֶר כְּדַבְּרְךָ, לְמַעַן תִּדְעַ כִּי אֵין פֶּה אֶלְקִינוּ: " { שמות ח' }
רבינו האור החיים הקדוש שואל:

א. מדוע אמר משה לפרעה שיקבע לו זמן ל'תפילה', ולא שאל אותו מתי רוצה שהצפרדעים ילכו, ומה אכפת לפרעה זמן התפילה, הרי העיקר שלא יהיו צפרדעים ומה אכפת לו איך יעשה זאת משה רבינו???

ב. מדוע אמר לו פרעה באמת רק 'למחר', והרי אין לך אדם שירצה להיות בסכנת מוות אפילו שעה אחת???

ומפרש רבינו הקדוש: משה רבינו נתכון להראות לפרעה את החביבות המופלאה והמופלגת שהקדוש ברוך הוא מחבב את ידידיו הצדיקים, שלא רק שהם יכולים לבקש מה' יתברך מה שרוצים, אלא הם קובעים בדיוק את הרגע והשעה שזה יקרה, ועושים עם ה' יתברך תנאים, שהוא יבצע זאת דווקא בזמן מסוים.

ולכן אמר משה רבינו לפרעה, בא ותראה את 'ההשגחה הנכונה' ושלימות החיובי' שיש לי אצל הקדוש ברוך הוא, ושאיני אבקש להקדוש ברוך הוא שיסיר את הצפרדעים דווקא בזמן שאני אקבע לפניו. פרעה לעומת זאת, לא האמין בדבר זה, והוא חשב שמשה אומר כן, רק מחמת שהוא יודע שהמכה הולכת ממילא להיגמר מעצמה מידי, ולכן משה אומר לפרעה שהוא יכול לקבוע הזמן כיון שהוא יודע שהמכה ממילא נגמרת, וגם שכנאה חושב משה שבדאי פרעה ירצה שיסיר המכה מיד ולכן הוא 'מתגדל עליו' שהוא יכול לבקש מתי שפרעה ירצה, כי הוא בטוח שהוא יבקש שזה יהיה מיד, אבל אין חס ושלום שליטה לה' יתברך להמשיך את המכה כרצונו, כי המכה ממילא מעצמה הולכת. ורצה פרעה לבדוק את אמיתות הדבר שאמר משה, ולכן ביקש ממשה שיתפלל שהמכה תסתלק רק 'למחר', ובזה יבחון אם נכונים דברי משה. ולכן אמר פרעה, למשה, תתפלל דווקא היום, שהמכה תסתלק רק ודווקא למחר, ואז יראה אם נכונים דברי משה,

ועל זה השיב לו משה רבינו 'כדברך, למען תדע כי אין כה' אלוקינו', שה' מקבל תפילת הצדיקים עם כל התנאים שהם מתנים לפניו, וכמו שכתוב " **כִּי מִי גֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לֹא אֱלֹהִים קִרְבָּיִם אֵלָיו פֶּה אֶלְהֵינוּ בְּכָל קְרָאָנוּ אֵלָיו** ". שהפירוש הוא 'בכל' קראנו אליו בכל אופן ותנאי שנקרא ונתפלל לפניו.

הבית השלם

הרב שמעון שמש שליט"א – יועץ זוגי וחינוכי: 052-7162999

זוגיות בפרשת השבוע

אתם מכירים את המשפט "אין כמו בבית", שנאמר באנחת רווחה כאשר חוזרים הביתה? ולא רק אחרי טיול, אלא גם במוצאי-שבת, כאשר חוזרים מבית ההורים של אחד הצדדים... אלא שבמקרה השני זה לא נשמע בקול משום שלום-בית, או משום פיקוח-נפש... או שניהם! כי כל אחד מעדיף את האווירה הביתית שלו ומה שהוא רגיל: הסביבה, הספה, המיטה, ובכלל – הטריטוריה הפרטית ומה שאתה נוהג ורגיל בלי מגבלות להרגלים של אחרים. זהו דבר טבעי ואנושי לחלוטין, וכמו שאומר ספר החינוך, שאדם אוהב ומבקש את מה שהוא רגיל בו. אולי ניתן להמליץ את מה שהמדרש אומר על מכת ערוב: "הַעֲרֹב וְגַם הַאֲדָמָה אֲשֶׁר הֵם עֲלֶיהָ", שהחיות הגיעו עם אדמה שלהן כדי שירגישו בבתי מצרים כמו בשדות שלהם... וזאת כמובן בלי לפגוע באף צד. גם סדר יומו של האדם נינוח יותר כאשר הוא בביתו, מאשר אם מתארח, ולבעל הבית יש הרגלים וסדרים אחרים. אבל משום כך לא ניתן לשלול שבתות אירוח! אלו הם **כללי החיים** בצוותא, משפחתיות חיובית ובונה, ובעיקר **יציאה משגרה** ורדידות. וכדי לשמור על יחסים טובים וחיוביים, צריך גם להשקיע קצת ממה שנוח לך, כדי לשמור את הנוהל המותנה בבית אחרים. ייתכן והכלה אינה מסמפת את אשת-אחי-בעלה, ובטוח זה הדדי... אולי אתה לא מסתדר כל כך עם גיטך... ואת 'לא סובלת' את הסקרנות של חמותך, או הסבתא של בעלך... ואתה לא אוהב להתלוות לחמיך אל בית-הכנסת של @#&\$! אבל כאשר **מוזמנים יחדיו** אל השוויגער, חייבים להתעלות מעל עצמנו ולכבד את כולם **בלבביות אמיתית**. לקבל כל אחד כפי מה שהוא, כי זה רק יום-יומיים, וחוזרים הביתה. תכבדו את המארחים בכך שתכילו בכבוד את שאר הנוכחים, בהרגשה ומתן שייכות. לא להחמיץ פנים מכל אמירה, לא להגיב לכל רחש, לא להתרגש מכל דבר, פשוט לתת לבעלי-הבית שטרו ושמלו כל כך, את היחס המגיע להם בנחת-רוח וסיפוק. כמובן מומלץ גם למארחים לא להכביד על האורחים ולאץ אותם, כל עוד זה אינו פוגע בערכי הלכה. כדאי מאוד לתת להם מרווח עצמאי עד כמה שניתן. היה יהודי מיוחד, שנהג להתפלל כל ימיו עם הנץ. חתניו אמרו שהיה אומר להם מראש: "אני מתפלל ועושה קידוש ולומד בבית עד שתגיעו, ונעשה שוב קידוש, ואז ניטול ידיים... תתפללו איפה ומתי שנוח לכם". תעינו ברש"י על הפסוק "...וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֶל פְּרָעָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם". שציווה אותם לחלוק **לפרעה** כבוד בדבריהם". ושוב בלי לפגוע... אבל אם אפילו לפרעה מצווה השם לנהוג בכבוד, קל וחומר ולאחרים... **בהצלחה**.

הלכות - ילקוט יוסף

דין התפלה מברוך שאמר עד ישתבח

לרפואה שלמה . אמן.
קסם לאה היה בת אלה
להצלחת אשר בן
יהודית מלכה וב"ב.

השומע את הצבור שאומרים "ג מדות שבפסוק ויעבור ה' על פניו ויקרא, והוא באמצע פסוקי דזמרה, לא יפסיק לענות עמהם, שהרי אינם אלא דרך תפלה, ואינם מענין הזמירות.

העומד בפסוקי דזמרה והגיע השליח צבור בחזרת התפלה למודים, אין לו לענות עם הצבור "מודים דרבנן" כולו, אלא ישחה ויענה ג' תיבות, "מודים אנחנו לך", ולא יותר, כי שאר הנוסח של מודים דרבנן, הגם שנוכח בתלמוד, מכל מקום אינו חובה, אלא מנהג העם לאומרו, ולכן אין להפסיק באמצע פסוקי דזמרה לאמירת כל הנוסח של מודים דרבנן, ודי באמירת "מודים אנחנו לך". ומכל מקום העומד בין ישתבח ליוצר, יאמר "מודים דרבנן" כולו עם הצבור, ואין בזה שום חשש הפסק כלל.

השומע פסוק "שמע ישראל" מהצבור, שהדין הוא שצריך לומר עמהם פסוק ראשון של קריאת שמע, כדי שלא יראה כאילו אינו רוצה לקבל עליו עול מלכות שמים עם חבריו, מכל מקום אם הוא נמצא באמצע פסוקי דזמרה, לא יפסיק לומר עם הצבור פסוק "שמע ישראל", משום הפסק, אלא יניח ידיו על עיניו, ויאמר התיבות של פסוקי הזמירות, בשעה שהצבור אומרים פסוק שמע ישראל, בניגון של הצבור, כדי שיהיה נראה כאילו קורא עמהם. אבל בין ישתבח ליוצר יאמר פסוק "שמע ישראל" עם הצבור.

העומד באמצע פסוקי דזמרה, והגיעו הצבור לפתיחת ההיכל, ואומרים "ברוך שמייה", לא יפסיק לומר עמהם "ברוך שמייה". וכן כשאומרים הפסוק "וזאת התורה" עם הגבהת הספר תורה להראותו לכל העם שבבית הכנסת, לא יפסיק לומר עמהם פסוק זה. ורק בין ישתבח ליוצר ראשי לומר "ברוך

שמייה", וגם פסוק "וזאת התורה" עם הצבור.

העומד באמצע אמירת פרק "אשריי" ושמע קדיש או קדושה, עונה אמן וקדושה כמו בכל פסוקי דזמרה, אף שמפסיק באמצע הפרק שהוא לפי סדר הא-ב. ואם ענה קדיש וקדושה בפסוקים שבין אשרי לתהילה לדוד אין צריך לחזור ולאומרם. וימשיך משם והלאה כדרכו. ואפילו אם הפסיק באמצע פסוק של הקריאת שמע (חוץ מפסוק ראשון, ופסוק ברוך שם), אין צריך לחזור אחר כך לראש הפסוק.

כהן שעוסק בפסוקי דזמרה וקראוהו לעלות לספר תורה, ראשי לעלות לתורה ויברך ויקרא בלחש עם השליח צבור תיבה בתיבה כרגיל, כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה, ושלא כמי שכתב שלא יקרא עם השליח צבור, אלא ישמע ממנו בלבד, שזה אינו נכון להלכה. והוא הדין ללוי, כשאין לוי אחר בבית הכנסת. והוא הדין גם כן לישראל שעוסק בפסוקי דזמרה וקראוהו "בשמו" לעלות לתורה, שינהג כאמור. ומכל מקום אסור להפסיק ולומר לשליח צבור שיאמר השכבה לעילוי נשמת הוריו, או שיאמר מי שברך.

העומד בפסוקי דזמרה, והצבור הגיעו להוצאת ספר תורה לקרות בו, אם הוא עתיד לשמוע קריאת ספר תורה ממנין אחר, אינו צריך להפסיק בפסוקי דזמרה כדי לשמוע קריאת התורה, אלא יפסיק לענות "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", וכן לאמנים של ברכות התורה. אבל אם אינו עתיד לשמוע קריאת התורה, יפסיק בין מזמור למזמור וישמע קריאת התורה עם הצבור. והעומד בפסוקי דזמרה, והצבור הוציאו ספר תורה לקרות בו,

ואין להם שליח צבור שיקרא בתורה זולתו, מותר לו להפסיק בין מזמור למזמור כדי לקרות בתורה, אבל לא יפסיק לאמירת השכבה ומי שברך, אלא לקריאה בתורה בלבד. ומי שעומד בפסוקי דזמרה, ושומע את השליח צבור הקורא בתורה שטועה בקריאתו, ואין בצבור מי שיחזירונו מטעותו, אם הטעות הוא בדבר שמשנתה העניין, יפסיק ויתקן את השליח צבור שיקרא כהלכה, ואם הוא טעות שאין העניין משנתה על ידו, לא יפסיק, ואם אפשר ירמוז לו או שיראה לו בחומש מקום הטעות.

יש אומרים שהעוסק בפסוקי דזמרה ושומע קדיש וקדושה וברכו, שההלכה היא שמפסיק ועונה עם הצבור, זהו רק בתורת רשות, ואינו חייב מן הדין להפסיק, שהעוסק במצוה פטור מן המצוה. ויש חולקים. וכן נכון לנהוג, להפסיק ולענות. וגם שליח צבור ששומע ממנין אחר שאומרים קדיש וקדושה וברכו, יפסיק ויענה עם הצבור.

באמצע הפרק של פסוקי דזמרה, שואל בשלום מי שהוא חייב במוראו, כגון אביו או רבו, וכל שכן מלך, ומשיב שלום למי שהוא חייב לכבדו, כגון אדם חשוב ונכבד, ואפילו באמצע הפסוק. אבל אינו ראוי להקדים ולשאל בשלום אדם חשוב באמצע הפרק, ורק בבין הפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב שלום לכל אדם. [ושלא כמי שחולק בזה]. ובזמן הזה שלא ראינו מי שיקפיד על חבירו בגלל שלא הפסיק באמצע תפלתו לשאלת שלום, אין להפסיק לשאלת שלום גם לאביו ולרבו, ואפילו בבין הפרקים. ורק יעמוד לפניו בהכנעה דרך כבוד, ולא יותר.

הגאון הרב יהושע מאמאן זצוק"ל

חיזונית, אך לגר"י ממן זצוק"ל יש יראת שמים פנימית זכה וברה! כ"כ יש לציין את עדותו של הגאון הרב יהושע הכהן שליט"א מח"ס כרם יהושע, המספר בהתפעלות כי מעבר לגדלות ולעמקות העולה מספריו של הגר"י מאמאן זצוק"ל, הרי שמכל שורה ושורה בספרים אלו עולה קדושה וטהרה עילאית! בהזדמנות אחרת, פגשתי את האדמו"ר ר' דוד אבוחצירא שליט"א ופניתי אליו לברכה. השיב לי האדמו"ר, וכי אתה זקוק לברכתך, לך למו"ר אביך שיברך אותך, והוסיף דע לך שמו"ר אביך הינו ממש משיירי כנסת הגדולה, אחרון גדול רבני מרוקו הצדיקים בדור הזה, זן שלצערנו לא בנמצא היום. עם עלייתו ארצה בשנת תשכ"ח, עמדו על גדולתו בתורה וביראת ה', והוצע לו ע"י הרב הראשי וראש"ל דאז הרה"ג כמוהר"ר יצחק ניסים זצ"ל תפקיד של דיין בבית דין מיוחד לגיטין. תגובתו המיידית של רבינו הייתה "בנפשנו נביא לחמנו!" ודחה את ההצעה. על מנת להבין את חריפות התגובה, עלי לציין כי בעשרים ושתיים שנות כהונתו כדיין במרוקו הצליח תמיד להשכיך שלום בין הזוגות שהתדיינו אצלו ואף גט לא יצא מתחת ידו, מלבד מקרה אחד, בו, על אף מאמציו לא עלה בידו הדבר, וסידר גט לאשה. אך למרות זאת, גם לאחר מות הגט לא שקטה נפשו והמשיך במאמציו עד אשר הצליח לאחר שלושה חודשים, להחזיר את הזוג לחיים משותפים ומאושרים יחדיו כהלכה. אין פלא, כי לאחר הצלחה מזהירה שכזאת, בתחום הגיטין, יגיב כפי שהגיב להצעה הנ"ל. ומאחר ולא היה כל תפקיד אחר פנוי בתחום הדיינות, הוצע לו לשמש כרבה הספרדי של נהריה, משרה אליה נבחר פה אחד, תוך שאיפה מתמדת לחזור בבוא היום לעולם הדיינות. בשנת תשל"ט נתמנה לדיין בבית הדין האזורי בבאר-שבע, ושנים מספר לאחר מכן זכה למינוי הבכיר ביותר בתחום הדיינות בארץ ישראל עת מונה לחבר ביה"ד העליון לערעורים בירושלים ת"ו, עד לפרישתו לגמלאות. ואכן גם בתפקידים אלו גילה חתירה ללא חת לאמות העניין, כשרון נפלא לנטוח דברים קשים ובעיות מסובכות בצורה בהירה ושקופה וידיעה שלמה ועמוקה לפסוק את הדין. מימי חורפו, החליף הרב מכתבים עם גדולי הדור במרוקו ומחוצה לה, וכבר בגיל 28 זכה לחבר את ספרו הראשון בשם "יד חרוצים" המכיל חידושים בתלמוד ובתנ"ך. במרוצת השנים, המשיך להוציא לאור את ספריו הנוספים כמו "ניצוצי אור" (בתלמוד ובתנ"ך) וכן את ספרו העיקרי והמעמיק בשם "עמק יהושע" שבעה חלקים, (על שו"ע). "מצפה יהושע" המכיל פירושים וחיידושי תנ"ך, "תפארת בנימ אבותם" על השושלת המשפחתית, "שער יהושע" המכיל ציוני הלכות וקיצור פסקי דינים, ו"שבת סופרים" על הלכות סופרי שטרות. באחרית ימיו התעמק הרב בלימוד הזוהר הקדוש בנוסף על סדר לימודו הקבוע וזכה לסיימו כמה פעמים. זכה רבינו להעמיד משפחה מבורכת שכולם זרע ברך ה' רבנים ותלמידי חכמים, ולהיקרא בתואר זקן רבני ודייני ישראל וזקן רבני מרוקו. בליל שבת קדש פרשת 'וארא', כ"ו טבת התשע"ח, בחצות הלילה, השיב מו"ר, צדיק יסוד עולם, הגאון רבי יהושע מאמאן זצוק"ל, את נשמתו לבורא במיתת נשיקה ממש וזכה לאריכות ימים ושנים ונתבש"מ בגיל 100 לחייו. מסע הלווייתו במעמד גדולי ישראל רבנן ותלמידיהוה יצא משיבת "פורת יוסף גאולה" ומנוחתו כבוד בחלקת הרבנים בהר-המנוחות. (נכתב ע"י בנו הרב ד"ר רפאל עמרם ממן שליט"א).

הרה"ג הרב יהושע מאמאן נולד לאביו הרה"ג הדיין המצויין הרב רפאל עמרם מאמאן המכונה הרב "רפאל המלאך- מאמאן" ולאמו הרבנית אסטרלייא ע"ה בשנת תרע"ח בעיר צפרו הסמוכה לעיר פאס. משחר ילדותו התבלט הרב בכישרונות מזהירים והצטיין בהבנה חדה, בהתמדה ובשקידה עצומה. לאחר לימודיו היסודיים בת"ת "אם הבנים" עבר לישיבה בראשותו של הרה"ג כמוהר"ר דוד עטאר זצ"ל שם למד 3 שנים ומשם המשיך את לימודיו הגבוהים בישיבה הגדולה בראשות מו"ר אביו זצ"ל, בה צלל בים התלמוד וההלכה וכבר בגיל 18 הוסמך כרב, שוחט ובודק ומוהל מומחה. בד בבד עם לימודיו האישיים דאג לתרום מחלקו לחברה בארגון שיעורים לנוער ולמבוגרים בתלמוד, הלכה, אגדה ומוסר עד לכדי ייסוד ישיבת ערב בביתו וכן במסירת דרשות בשבתות ומועדים בבתי הכנסת השונים בעירו, אשר שבו את קהל שומעיו והוציאו לו מוניטין של דרשן ומגיד מוסרי מובהק ושל נואם מזהיר, כל זאת מתוך הקרבה נדירה וניהול אורח חיים צנוע ודחוק. בהיותו בגיל 28 התמנה רבנו לדיין, על אף החוק במרוקו שהגביל את המינוי לדיינות לגיל 30, לאור הצטיינותו היתרה בבחינות ההסמכה. מיד לאחר שנבחן התמנה לדיין בעיר אספי, ע"י הרה"ג שאול אבן דנאן זצ"ל סגן הרב הראשי למרוקו דאז. בהיותו דיין בעיר אספי החל לצאת שומעו כדיין ופוסק תוך התכתבויות עם גדולי התורה במרוקו ומחוצה לה, שהתפעלו מפסיקותיו ומאישיותו הדגולה. לאחר שש שנים, בשנת תשי"ג נתמנה לדיין וסגן הרב הראשי בעיר הבירה רבאט (מרוקו). בשנת תשכ"ד זכה למינוי הבכיר של רב ראשי וראב"ד לערעורים במראקש וכל אגפיה עד לשנת תשכ"ח, בה זכה ב"ה לעלות לשכון כבוד בארצנו הקדושה. עם השמועה על כוונת רבינו לעלות ארצה, הפצירו בו ראשי הקהילה לדחות את עלייתו ולשמש במשרת הרב הראשי למרוקו, התפקיד החשוב ביותר בעולם הרבנות והדיינות במרוקו, כמועמד הבכיר והמתאים לתפקיד נעלה זה, אך למרות ההצרות והלחצים שהופעלו, רבינו בחר לעלות ארצה ע"מ לקיים מצוות כיבוד הורים ולסייע לאמו שעלתה מסי' שנים קודם לכן. מעבר לתפקידו המקצועי, בשבתו על מדין, ארגן בכל מקום אליו הגיע שיעורי תורה הן לציבור הרחב והן לאברכים ותלמידי חכמים, היה מעורה בחיים הציבוריים של קהילתו ודאג לענייני כשרות במובנם הרחב, למקוואות טהרה, לבעיות יתומים ואלמנות וכו', ואף שימש כמפקח על מוסדות החינוך היהודי. גם בתחום זה זכה להצלחה ניכרת ולהשפעה רבה, עד אשר הוצע לו על ידי הרבנות הראשית לכהן כמפקח כללי לענייני החינוך היהודי במרוקו. אך דחה את ההצעה. מעניין לציין כי בבאר שבע, בה כיהן כדיין, ארגן שיעורי תורה, בהם השתתפו אף תלמידים חילוניים, אותם טיפח במיוחד, עד שחזרו לעבודת ה', וגדלו בתורה ומכניהם כיום ככלי קודש במקומות שונים. באופן יוצא מגדר הרגיל עמד לימין אלמנות ויתומים והתרוצץ על מנת להסדיר את כל ענייניהם ואת כל מחסורם, במסירות עילאית. - אכן אבי יתומים ודיין אלמנות ממש. כ"כ בכל עיר ועיר השאיר את רישומו העמוק בנושא זה עד כי כל הדיינים בכל מקום בו שרת בקודש עמדו בהשתאות מול הדאגה הבלתי שגרתית הזו ומינהו כיו"ר ועידת היתומים בעיר הבירה רבאט. מעבר לגדלותו ושקידתו בתורה, רבינו זצוק"ל התאפיין בצדקותו התמימה והטהורה, אמונתו העמוקה והחודרת, ויראת ה' התמה והזכה בכל דרכיו. תפילתו מחשמלת את סובביו ממש, עד כדי כך שאברכים ובחורי ישיבה היו מגיעים להסתופף לצידו בשעת תפילתו הנעלית והמרוממת, והעידו כי הרגישו שע"י תפילתו העילאית הוא פותח לכולם שערי שמים ממש. באחת ההזדמנויות, פגשתי את הרה"ג יצחק הלפרין ראש המכון הטכנולוגי להלכה, אשר שאלני המכיר אתה מי הוא אביך? ואני לתומי הישבותי בתמיחה, ודאי! והוא שוב שואל אותי אתה בטוח שמכיר אתה מי הוא אביך? ובראותו את פניי התממהות ממשק ואומר לי: ידידי אינני מדבר על גדלותו בתורה בלבד, אני מדבר על צדקותו, עליו ממש נאמר אחד מל"ו צדיקים. וזכה אני להתפלל במחיצתו לעתים בביהכ"נ רואה אני תפילות מחשמלות החודרות ממש אל שערי שמים, דבר השמור לצדיקי עליון! ואכן, רבים תלמידי החכמים בשכונתו, מקור ברוך, המעידים כי מאז בואו התווסף אור שכינה ממש במקום. ראש ישיבה חשוב אשר הכיר את רבינו אמר לתלמידיו, אנו, יש לנו יראת שמים

**קבר הגאון
הרב יהושע
מאמאן זצ"ל
בהר המנוחות
בירושלים**